

Yitik Kuşlar, Bir Eve Dönüş Hikâyesi

RÖPORTAJ: ROMİNA KAVAK BÜYÜKİŞMAN

Uzun süredir beklenen “Yitik Kuşlar”, izleyenleri ile buluşuyor. Yapımcılığını Kara Kedi Film’in, yönetmenliğini Aren Perdecı ve Ela Alyamaç’ın birlikte üstlendiği, 1915 felaketini konu alan film, Bedo ve Maryam adlı kardeşlerin bir gecede kaybettikleri ailelerini arama öyküsünü anlatıyor.

İstanbul’da vizyona girdiğinde büyük ilgi çekecek olan bu filmin yapım aşamalarını, yönetmenleri ve oyuncularıyla yaptığımız söyleşide ilgiyle okuyacaksınız.

Aren Perdecı ve Ela Alyamaç ile tanışalım...

Aren: 1979 yılında İstanbul’da doğdum. Galatasaray Lisesi’nden mezun olduktan sonra eğitime Bilgi Üniversitesi Sinema-Televizyon Bölümü’nde devam ettim. Yüksek lisansımı Marmara Üniversitesi Radyo Televizyon bölümünde yaptım. 2007 yılında “Yanlı Zaman Yolcuları” filmi ni çektim.

Ela: 1978 yılında İstanbul’da doğdum. Lise eğitimimi İsviçre’de Leysin American School’da aldım. Amerika Kaliforniya’daki Chapman Üniversitesi’nde sinema ve televizyon prodüksiyon eğitimi aldım.

İlk filmim 2008 yılında vizyona giren “Peri Tozu.”

Bu ortak film çalışmasını yapmaya nasıl ve ne zaman karar verdiniz?

Aren: 1915’i anlatan bir film yapma fikri uzun süredir aklımızdaydı. Doğru hikâyeyi bulduğumuza inandığımız anda, yani yaşananları iki küçük çocuğun gözünden anlatmaya karar verdiğimizde, yola çıktık. Tam beş sene önce Yitik Kuşlar’ı yazmaya başladık.

Ela: İnanıyoruz ki Bedo ve Maryam’ın hikâyesi, geride kalmış, yetim kalmış, ayrılmış, ailelerini kaybetmiş, hikâyelerini yüreğine hapsetmiş binlerce insanın, kendi hikâyesini anlatmasını ve paylaşmasını sağlayacak.

Yitik Kuşlar’ın konusunu anlatır mısınız?

Ela: Yitik Kuşlar, birbirlerini çok seven iki kardeşin; Bedo ve Maryam’ın ailelerini bir gecede kaybetmelerini, birlikte kalabilmek için verdikleri mücadeleyi ve kuşları Baçık ile birlikte annelerini arışlarını anlatıyor.

Aren: Görünürde olan anneyi arayış aslında yitirilmiş bir çocukluğun, yıkılmış bir ailenin, parçalanmış bir köyün, kaybolmuş hayat hikâyelerinin, bireylerin ve renklerin arayışıdır. Uçup giden bir zamanın ve özlenen bir dönemin arayışıdır.

Filmin konusu gerçek bir hikâyeden mi alıntı yoksa kurgu mu?

Ela: Dönemle ilgili yazılan birçok hikâye okuduk, 1915'i yaşamış geride kalan bazı insanlar ve yakın çevreleriyle sohbet etme şansımız oldu, onların aile hikâyelerini dinledik. O kadar çok güzel hikaye, o kadar çok detay vardı ki... Tabii birçokğundan etkilendik ama sonunda kararımız, kalbimizden geçen kendi yarattığımız dünyayı kurmak oldu: Bedo ve Maryam'ın dünyasını...

Bu çalışmaya başlarken kimlerden destek aldınız? Ne gibi zorluklarla karşılaştınız?

Ela: Yitik Kuşlar'ın beş senelik bir macerası var. Senaryoya başlamadan önce uzun soluklu bir araştırma süreci geçirdik. Hem Türkiye'deki hem de dünyanın farklı yerlerindeki arşivlerden faydalandık. Sonra senaryomuzu yazdık.

Aren: Okuma ve araştırmalarımızın sonucunda Berlin'den tarihçi Vahe Tachjian'la tanıştık. Vahe Tachjian, Osmanlı İmparatorluğu'ndaki Ermeni hayatı hakkındaki derin bilgisi, birikimi ve görsel arşiviyle bize destek verdi, o ve İstanbul'dan Aras Yayın-

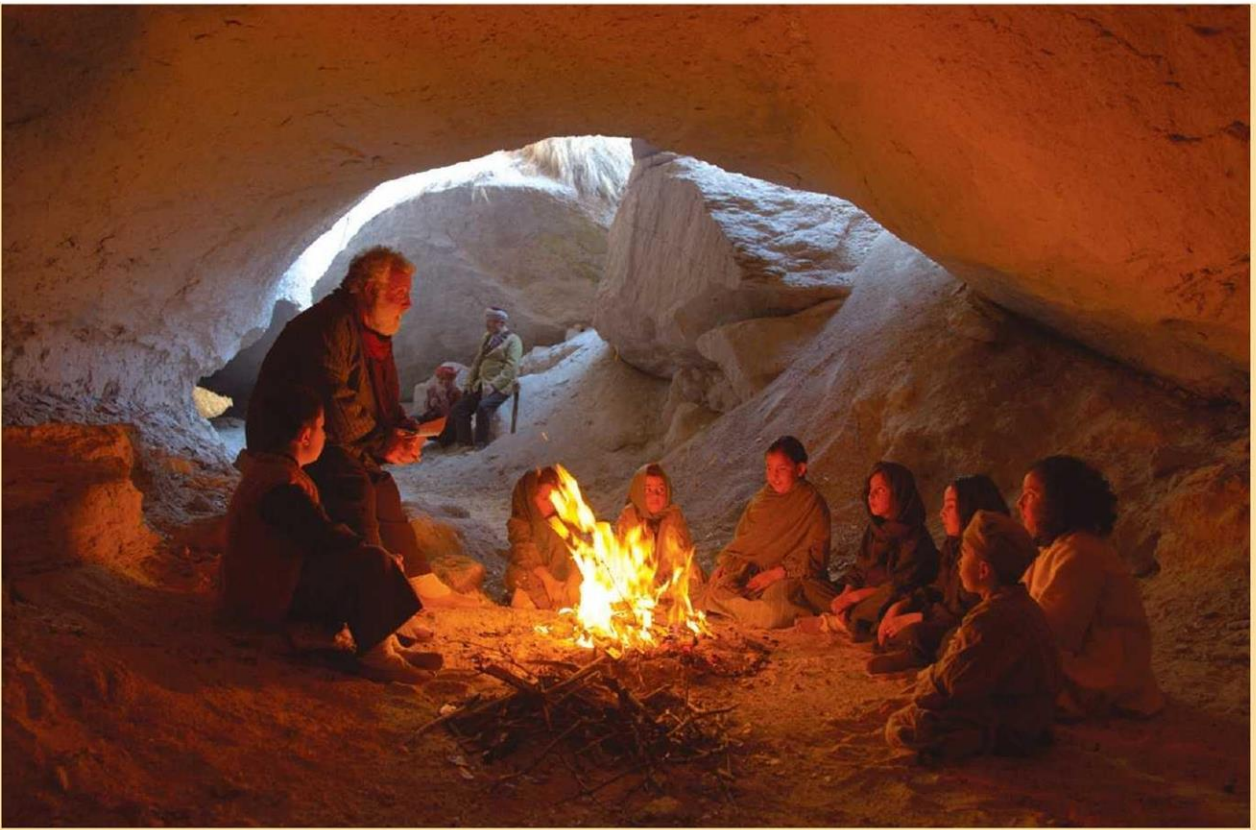
cılığın sahibi Yetvart Tovmasyan tarih danışmanlarımız oldular. Senaryo aşamasında hikâyenin bazı detaylarını Burçak Evren'e danıştık. Reis Çelik ile birlikte proje aşamasından en zor zamanlarımızda bize destek oldular. Rüyamızı içtenlikle paylaştılar ve bu yüzden ikisinin de varlığı bize güç verdi.

Ela: Bercuhi Berberyan'la da Yitik Kuşlar sayesinde tanıştık, hem filmimizde Misyoner Maria Kraft rolünü üstlendi, hem de engin dil bilgisiyle Ermeni şivelerini, diksiyonları ve seçtiğimiz kelimelerin doğruluklarını kontrol etti.

Aren: Vahe Tachjian sete de gelerek köy meydanının genel yapısından, kullanılan çatal bıçak kadar her şeyi kontrol etti. Bütün prodüksiyonun tasarımı, köy meydanı, köy kahvesi, Bedo ve Maryam'ın evi, köy kilisesi, yetimhane ve bütün kostümler dönem fotoğraflarından yararlanılarak yapıldı. Bu konuda çok titiz davrandık. Fotoğrafların yetersiz kaldığı noktalarda dönemin ressamlarının illüstrasyonları, mimarlarının eskizleri, dönemin kartpostalları ve tarihi danışmanlarımızın anlattıklarıyla yol aldık.

Ela: Ön hazırlıkta 70 günlük bir

mekân araştırması yaptık. Sonra ikimiz o mekânlara defalarca gidip sahneleri oynadık, resimler çektik, o resimlerin üzerinde çalışmalar yaptık. Ayrıca filmin 120 sayfalık görsel bir haritasını çıkardık.

Film herhangi bir yapımcı desteği aldı mı? Kültür Bakanlığı'nın herhangi bir katkısı oldu mu?

Ela: Yitik Kuşlar'ı kendi olanaklarımızla çektik. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın sinema destekleme fonundan da küçük bir katkı aldık. Sinema destekleme fonuna 2012 yılında başvurduk. Maddi destekten çok manevi desteği almamız ve bu filmin Bakanlık tarafından onaylanması bizim için daha önemliydi çünkü Yitik Kuşlar'ı, Anadolu coğrafyasında ve Türkiye'nin insanlarıyla çekmek istedik. Bizim için başka bir coğrafyanın ya da yabancı oyuncuların bir değeri yoktu.

Aren: Bizim için önemli olan yazdığımız senaryonun noktasına virgüline dokunulmadan hayata geçmesiydi ve bunu başardık.

Maryam ve Bedo'yu nasıl seçtiniz?

Ela: Çocukları bulmak için çok uğraştık. Dila ve Heros, 520 çocuğun arasından seçildiler. Sekiz ay boyunca her hafta sonu ofisi-

mizde casting çalışması yaptık. Dila'yla bu sayede tanıştık, bu arada Ermeni ilkokullarına da gidiyorduk. Esayan ilkokulun müdiresi Arpi Hanım'a filmimizin konusunu anlattık ve ondan, velilere casting yaptığımızı bildirmesini, bu filmde oynamasına sıcak bakan velilerden çocuklarını deneme çekimlerine getirmelerini istemesini rica ettik. Heros'la da bu sayede tanıştık. Onlarla ofiste bir yıl boyunca her hafta sonu çalıştık. Birbirlerine o kadar alıştılar, sevdiler ki artık gerçek kardeş gibi oldular. Kardeşler arasında olan o tatlı çekişmeleri bile yaşadılar.

Diğer oyuncular arasında Ermeni okul derneklerinin tiyatrolarından ve çeşitli yapımlardan aşına olduğumuz isimler var, oyuncularını nasıl seçtiniz?

Aren: Birkaç yıl önce İstanbul'da düzenlenen "Ustalara Saygı" gecesi etkinliğinin fotoğrafları çok işimize yaradı. Arto Arsenyan'la ilk filmimde beraber çalışmıştık. Papaz Mesrop rolünü çok iyi oynayacağını düşünüyordum ve ona rolü teklif ettik, Arto bu rolü çok severek oynadı.

Anahit Variş'e, Armine Yaya rolünü teklif etmiştik ve Sarkis Acemoğlu'nun çok iyi bir Yetvart Dede olacağını bize o söyledi. Sarkis Bey'i de aradık, birlikte bir sahne okudular, kimyaları mü-

kemmeldi, Ela'yla birbirimize bakıp gülümsedik. Anahit Variş ayrıca bizi Bercuhi Berberyan'la tanıştırdı. Bize birçok konuda yardımcı olan Bercuhi Berberyan, Misyoner Maria Kraft rolünü üstlendi.

Ela: Hovsep Karagözyan sevimli Bakkal Nubar oldu. Repliklerin her söylediğinde gülmekten kendimizi alamıyorduk. Ayrıca piknikte karpuz yemesine dikkat edin.

Boğos Çalgıcioğlu, Zadig (Paskalya) pikniğinin kahramanıydı. Bercuhi'nin kardeşi olduğu için onu filmde oynamak üzere kandırabildik. İşlerinden dolayı şehir dışına gelmesi çok zordu ama bizi kırmadı.

Aren: Yine Anahit Variş'in tiyatro ekibinden tanıdığımız Kirkor Dinçkayıkçı, Müdür Sarkis rolünü başarıyla üstlendi.

Ela: Kınar rolünü üstlenen Takuhi Bahar, Heros'un kendi annesi. Kınar rolü için birçok isim düşünüldü ama Takuhi Bahar mucizevi bir şekilde adeta kendiliğinden Kınar oldu. Ahmet Uz'la Peri Tozu'nda birlikte çalışmıştık. Mahmut Efendi rolünde çok başarılı olacağını düşünüyordum ve kendisine rolü teklif ettik.

Sevgili Marlen Tekirdağlıcan'ı da ammalıyım. Aile dostumuzdur. Hatırımız için geldi, bir dolu zorluğa katlandı ama inanın ki değdi, harika görüntüler verdi.

Film gösterimi ilk olarak 28 Ağustos - 3 Eylül tarihleri arasında Hatay'da gerçekleşti, ilgi nasıldı?

Aren: Hatay halkı "Yitik Kuşlar"ı kucakladı. Kendilerine teşekkür ederiz.

Film ne zaman vizyona girecek? Yurtdışı gösterimi olacak mı?

Ela: Yitik Kuşlar'ın 6 Kasım'da vizyona girmesi bekleniyor. Belli başlı büyük şehirlerde gösterilecek. Kasım ayında Los Angeles-Hollywood'da Egyptian Theatre'da Amerika galası yapılacak.

Sponsor arayışınız devam ediyor mu?

Ela: Bildiğiniz gibi bir sinema filmini seyirci ile buluşturmak için büyük bir maddi güç gerekiyor. Biz gurur duyduğumuz bir filme imza attık, bu gururu paylaşmak isteyen sponsorlar varsa onlarla görüşmeye her zaman açığız. ☎

OYUNCULAR NE DEDİ?

Arto Arsenyan: Aren'le onun ilk filminde tanışmıştık. Bu filmin senaryosunu anlattığımda, henüz doğrudan hiçbir rolü teklif etmemişken, papaz rolüne bayıldım. İçimden hep "inşallah o rol olur" diyordum ki sevgili Aren beni aradı ve benim için o rolü düşündüklerini söyledi. Keyifle oynadım ve çekimler sırasında çok duygulandım.

Anahit Variş: Bana teklif edildiğinde resmen "Armine yaya rolünü oynarsam, diğer bütün oyuncularla iletişim kurmanızı sağlarım ve onları ikna ederim" dedim. Nitekim de öyle oldu. Role bayılmışım, yüreğime sinerek oynadım, konu beni öyle bir içine aldı ki çekimlerde aktığı her gözyaşı gerçekti.

Takuhi Bahar: En başta benim oynamam söz konusu bile değildi, okulda yapılan seçmelerde oğlumu uygun gördükleri için oradaydım yalnızca. Çocuklarımız küçük olduğundan tabii ki Dila'nın annesi gibi ben de sürekli yanında olacaktım. Onun ezberini çalıştırıyordum, öyle bir girmiştim ki içine, birden oluverdi işte. Hiçbir oyunculuk deneyimim olmadığı halde kendimi nasıl o rolde bulduğumu anlayamadım bile.

Boğos Çalgıcioğlu: Ben de hiç niyetim yokken, Anahit ve Bercuhi'nin ısrarlarıyla giriverdim konuya ve müthiş keyif aldım. Geçmişte birçok ailenin yaşadığı dramı, bedeninde hissetmek çok etkileyiciydi. Sevdığım dostlarla birlikte severek oynadım. Tatul Hayr Surp'la el ele verip, çiviler çakarak, merdivenlere çıkarak bir kilise horanı oluşturmak da ayrıca inanılmaz bir deneyim oldu.

Bercuhi Berberyan: Anahit sayesinde bana ulaştıklarında, ilk sözüm "Elimden gelen her konuda size yardım ederim ama asla oynamam" oldu. Kamera önünde oynamayı pek sevmem. Şive, senaryonun dili vs. gibi şeyler için el verecektim. Bu niyetle replikleri tek tek okurken sıra Misyoner Maria'ya geldiğinde, sevgili Aren "Bu şiveyi senden başka kimse yapamaz" dedi. Eh gerçekten de öyleydi, artık "hayır" diyemedim. Böyle başladım ve öyle müthiş bir deneyim yaşadım ki zamanla birçok ruhu şad eden bu hikâyenin kendi ruhu olduğuna, Allah yardımı olarak kendi düzenini kurduğuna inandım. Yolu açık olsun.